

2023

Beredskapsanalyse

Delanalyse tjenestenivå, organisering kompetanse, og utstyr.

Haugaland brann og redning iks

21.03.2023

Innhold

1. SAMMENDRAG	1
2. BEGREPER	6
3. INNLEDNING	8
3.1. REGELVERK	9
3.2. FORUTSETNINGER OG AVGRENSINGER.....	10
3.3. MANDAT	10
3.4. FORVENTNINGER	11
4. METODE	12
4.1. METODE	13
4.2. MEDVIRKNING	14
5. BEREDSKAPSKRAV OG KRITERIER	15
5.1. GRUNNKRAV	15
6. DIMENSJONERENDE HENDELSER	17
6.1. BEREDSKAPSOMRÅDE	17
6.1.1. <i>Dimensjonerende hendelser</i>	17
6.1.2. <i>Hendelser som er utenfor dimensjonering</i>	18
6.2. HELSE- OG POLITIOPPGAVER.....	18
6.3. SAMMENHENG MELLOM DIMENSJONERENDE HENDELSER OG LOKAL RISIKO	19
6.4. «FYSISKE BEGRENSNINGER»	20
7. TJENESTENIVÅ	21
7.1. INNDELING AV TJENESTER	21
7.1.1. <i>Grunnleggende tjenester</i>	22
7.1.2. <i>Utvidede tjenester</i>	23
7.2. TJENESTENIVÅ PER STASJON	24
7.3. TJENESTER SOM HÅNTERES AV ANDRE AKTØRER/EKSTERNE BEREDSKAPRESSURSER	25
8. ORGANISERING OG BEMANNING	26
8.1. BEREDSKAPSTYRKEN.....	26
8.2. VAKTBEREDSKAP	27
8.3. LEDELSE UNDER INNSATS (TIDLIGERE OVERORDNET VAKT)	29
8.3.1. <i>Geografisk plassering av de ulike lederfunksjonene</i>	30
8.3.2. <i>Dekningsområde fra beredskapssenter Raglamyr</i>	30
8.4. ORGANISERING AV BEREDSKAPSTYRKE OG VAKTBEREDSKAP	32
9. KOMPETANSE	33
9.1. UTDANNING OG KURS	33
9.1.1. <i>Utdanningskrav knyttet til tjenestenivået</i>	34
9.1.2. <i>Utdanningskrav knyttet til funksjoner</i>	34
9.2. SERTIFIKATER	35
9.2.1. <i>Type sertifikater i Hbr iks</i>	35
9.3. ØVELSE	35
9.3.1. <i>Øvelser per tjenestenivå</i>	35
9.3.2. <i>Øvelse per funksjon</i>	36
10. UTSTYR OG KJØRETØY	37
10.1. UTSTYR	37
10.1.1. <i>Ressursstasjon</i>	37
10.2. KJØRETØY	38
10.2.1. <i>Ulike kjøretøy</i>	39
10.2.2. <i>Plassering av kjøretøy</i>	40
VEDLEGG	41

1. SAMMENDRAG

Hbr iks har utarbeidet en helhetlig beredskapsanalyse bestående av to deler; Beredskapsanalyse del 1 – stasjonsstruktur og Beredskapsanalyse del 2- tjenestenivå, organisering, kompetanse og utstyr. Kartleggingsarbeidet og vurderingene i del 1 ligger til grunn for vurderingene gjort i del 2.

Hbr iks har siden oppstarten av arbeidet med beredskapsanalysen endret seg når det gjelder eierstruktur. Etne kommune gikk ut av selskapet med virkning 31.12.2022, mens Suldal kommune går ut av selskapet 1.6.2023. Dette medfører at det geografiske dekningsområdet til Hbr iks blir vesentlig mindre.

Dimensjonerende hendelser

Sammen med grunnkrav i lov og forskrift og den samlede risiko og sårbarheten i Hbr iks sitt område, danner de dimensjonerende hendelsene grunnlaget for vurderingene i beredskapsanalysen. De dimensjonerende hendelsene er valgt ut med utgangspunkt i risiko- og sårbarhetsanalysene som tidligere er utarbeidet ifm. oppstarten av selskapet. Disse ble gjennomgått i starten av arbeidet med beredskapsanalysen for å avdekke om det var nye hensyn som måtte tas.

Hendelsene er overordnet og er av et sånn omfang at det ikke forventes at en stasjon alene skal dimensjoneres for å håndtere dette. Det er den samlede beredskapsnivåen i Hbr som skal dimensjoneres. I så måte vil vi være avhengige av å utarbeide/ta i bruk utkallingsverktøy som legger til grunn at de rette ressursene blir utalarmert på de rette hendelsene.

Det er kartlagt et utvalg på 12 dimensjonerende hendelser. Disse består av en sammenslåing av tidligere dimensjonerende hendelser. I tillegg finnes det hendelser som ligger utenfor dimensjoneringsgrunnlaget og skal dermed håndteres «etter beste evne». Dette er i tråd med DSB's veileder til beredskapsanalyse.

Tjenestenivå

<i>Anbefalte endringer fra dagens organisering:</i>
Det skilles mellom grunnleggende tjenester og utvida tjenester.
Utvida tjenester plasseres strategisk for å kunne utnyttes på tvers av dekningsområdet.
I tilfeller der nabostasjoner ligger nært hverandre og dekker samme grunnkrav, anses det å være tilstrekkelige at enkelte tjenester legges til én av stasjonene.

For å fordele mannskap med riktig kompetanse i tillegg til utstyr og kjøretøy på en hensiktsmessig måte har vi valgt å dele oppgavene våre i ulike tjenester. De forskjellige tjenestene som tillegges en stasjon utgjør denne stasjonens samlede tjenestenivå.

I henhold til mandatet skal Hbr iks være et kosteffektivt og optimalt organisert brann- og redningsvesen som kan levere den beredskapen som er nødvendig. Tjenestenivået på den enkelte stasjon er derfor valgt ut basert på en helhetlig vurdering av grunnkrav i lov- og forskrift, lokal risiko- og sårbarhet, geografiske forhold (avstand til nabostasjoner) i tillegg til praktiske og økonomiske hensyn.

Selv om tjenestenivået deles opp i ulike tjenester på de enkelte stasjoner vil de grunnleggende tjenestene dekke de aller fleste dagligdagse hendelser. Det er først når en hendelse «nærmer» seg omfanget av en dimensjonerende hendelse, eller at det kreves utvida kompetanse eller utstyr, det trekkes inn flere stasjoner.

Organisering og bemanning

<i>Anbefalte endringer fra dagens organisering:</i>	
<p>Antall mannskaper per stasjon endres. Grunnkrav etter lov- og forskrift brukes som utgangspunkt. For stasjoner som alene dekker grunnkrav økes antall til 16. I områder hvor flere stasjoner dekker samme grunnkrav bemanningen senkes. Øvrige stasjoners organisering beholdes etter samme prinsipper.</p> <p style="margin-left: 40px;">-Jelsa: +4 mannskap -Førde: -2 mannskap -Sveio: -2 mannskap -Bokn: -2 mannskap</p> <p>Totalt Hbr -6 mannskap Totalt Suldal +4 mannskap</p>	
<p>Vaktberedskap på utrykningsledernivå innføres på stasjoner som ikke har dette i dag. Dette gjelder:</p> <p style="margin-left: 40px;">-Nedstrand -Bokn -Jelsa</p>	
<p>Vaktberedskap på utrykningsledernivå utvides til døgnvakt på stasjoner som ikke har dette i dag. Dette gjelder:</p> <p style="margin-left: 40px;">-Sandeid -Skjold -Ølen</p>	
<p>Vaktordningen 01 – innsatsleder brann går fra to samtidige vakter til én. Innsatsleder brann vil inngå som en del av bemanning på Raglamyr og skal dekke hele Hbr's dekningsområde.</p>	

Organisering og bemanning består av flere ulike deler. Det første er krav om den samlede vaktstyrken (antall mannskap og ledelse) i brann- og redningsvesenet samt hvor antall mannskap som er tilknyttet den enkelte stasjon. Det andre er hvilken vaktberedskap (tidligere vaktordning) de ulike stasjonene skal ha. Den tredje omhandler kravet til ledelse under innsats, som kan leses som brannsjefens, eller dens stedfortreder, sin overordnede ledelse av innsatser.

Grunnkravet om at brannhendelser skal ivaretas av minimum 4 personer bestående av 1 utrykningsleder og 3 mannskap innenfor krav om utrykningstid er sterkt førende. Dette grunnkravet medfører at det som hovedregel bør være 16 personer tilknyttet stasjonene for å sikre oppmøte. I tilfeller der nabostasjoner ligger nært hverandre og dekker samme grunnkrav er det mulig å redusere antall mannskaper på én eller begge stasjonene.

Det er likevel en realitet at det i områder med lavt rekrutteringsgrunnlag kan være vanskelig å få tak i nok mannskap og da igjen sikre tilstrekkelig oppmøte ved alarm. Som en del av et brann- og

redningsvesens beredskapsanalyse skal det da vurderes tiltak. Her anbefales det å innføre vaktberedskap for utrykningsledere. Med dette sikres et minimum av oppmøte, i tillegg til andre fordeler, som forhøyet kompetanse, ledelse fra første del av innsatsen m.m. Dette er en ordning enkelte av eierkommunene hadde før oppstarten av Hbr iks og følgelig finnes enda. Der det er hensiktsmessig og innenfor krav om utrykningstid, vil utrykningsledervakt gjelde for mer enn én stasjon. På stasjonene som i dag ikke har denne vakten, anbefales det å innføres.

Brann- og redningsvesenet skal ha eller være omfattet av en overordnet vaktberedskap slik at myndigheten til lederen av brann- og redningsvesenet ivaretas under innsats. Overordnet vaktberedskap er særskilt kvalifisert personell i egen vaktordning, jf. forskriften § 44, som skal kunne lede samtidig innsats på flere hendelsessteder. Denne vaktordningen har i dag blitt ivaretatt av to nivå av vaktordninger, kjent som «09 – brannsjefsvakt» og «01 – innsatsleder brann». «09 – brannsjefsvakt» har dekket hele dekningsområdet, mens «01 – innsatsleder brann» har dekket områdene øst, midt og vest, og har følgelig vært dekket av flere samtidige ledere. Som direkte følge av at det geografiske dekningsområdet til Hbr iks har blitt redusert, samtidig som det skal etableres beredskapssenter på Raglamyr vil det ikke være behov for flere geografiske inndelinger av «01- innsatsleder brann». Denne funksjonen anbefales å legges til heltidsmannskap som blir tilknyttet beredskapssenter Raglamyr.

Kompetanse

<i>Anbefalte endringer fra dagens organisering:</i>
Øke antall øvelsestimer for grunnleggende tjenestene. Disse tjenestene utgjør fundamentet for beredskapen og stiller store krav til mannskapets kompetanse.
Spisse kompetanse på utvida tjenester. Utvida krav til utdanning og øvelse kommer som tillegg til de økte kompetansekravene til de grunnleggende tjenesten.
Det åpnes for å kunne benytte flere mindre kjøretøy i flere stasjonsområder. Dette kan bety redusert behov for sjåførere med førerkort klasse C. Krav til sjåførere og sertifikat henger sammen med valg av kjøretøy.

Utdanning og kurs vil i stor grad følge kravene som stilles i lov- og forskrift og følger oppsettet til Norges brannskole (NBSK). Her er det stadig endringer og nye læreplaner og utdanningsløp står på trappene. Dette er noe vi må forholde oss til uavhengig av beredskapsanalysen.

Der hvor dimensjonerende hendelser og tjenestenivået tilsier det må mannskapene ha utvida kompetanse.

For at ferdig utdanna mannskap skal opprettholde kompetansen sin over tid er det viktig svært viktig at de øver. Etter en gjennomgang av tjenestenivået, samt tilbakemeldinger fra mannskaper, ser vi behovet for å øke antall øvelsestimer. Det har vært ulike krav til øvelse i de ulike geografiske områdene innad i Hbr. Disse skal nå harmoniser med tjenestenivået. Tjenesten «brann og redning» skal inneholde det mest nødvendige og utgjør derfor grunnlaget for kompetansebehov og øvelser. Videre vil tjenestene som krever utvida kompetanse måtte øves i disse spesifikt og i et større omfang enn det grunnleggende nivået som alle skal kunne.

For å kunne føre de mange kjøretøyene et brann- og redningsvesen disponerer er man avhengig av ulike sertifikater. Det er forskjell i kostnaden knyttet til disse sertifikatene. Det er som regel kun yrkessjåfører som har førerkort klasse C, og deres hovedjobb er ikke forenelig med det som kreves for å være brannmann. Brannvesenet må derfor koste på førerkort av klasse C på våre ansatte, og dette er svært kostnadsdrivende. Å ha kjøretøy som kun krever førerkort klasse B er en rimeligere løsning, da førerkort klasse B er noe de fleste har og er satt som krav for å få jobb i brannvesenet.

Kompetanseplanen til Hbr iks må revideres og tilpasses til føringene i beredskapsanalysen.

Utstyr og kjøretøy

Anbefalte endringer fra dagens organisering:

Det åpnes for å bruke flere lette kjøretøy i stedet for tunge kjøretøy. Dette kan gjelde for stasjonene som ikke skal ha den utvida tjenesten Røykdykk nivå 1 (2):

- Bokn
- Førde
- Jelsa
- Sandeid
- Suldalsosen
- Utsira

Det forutsettes at det er mulig å ivareta det øvrige tjenestenivået på stasjonene. Mulige løsninger må utredes ytterligere der en kost/nytte-vurdering av tiltaket vil være av vesentlig betydning.

Antall ressursstasjoner reduseres fra to til én og plasseres på beredskapscenteret på Raglamyr.

Det er ikke utarbeidet detaljerte oversikter over hvilken type utstyr og kjøretøy som skal plasseres hvor. Dette følger igjen tjenestenivået på de enkelte stasjonene. Det er knyttet enkelte «funksjonskrav» til visse typer tjenester. Eksempelvis må det på stasjoner med tjenesten «Røykdykking nivå 1 (og 2)» være egne utstyr og kjøretøy som tilfredsstiller krav til røykdykkerinnsats. Det legges ikke føringer på om dette er en standard brannbil, flere mindre biler, eller en liten bil + tankbil.

Det må utarbeides egne kravspesifikasjoner til utstyr og kjøretøy som ivaretar de overordnede føringer gitt av de dimensjonerende hendelsene og tjenestene.

Hbr iks er i dag organisert med to ressursstasjoner, én i Kopervik og én i Ølen. Ressursstasjonene organiseres med utstyr og mannskap som kan rykke ut med utstyr som ikke er tidskritisk for førsteinnsatsen. Dette gjør igjen at vi slipper å ha samme type utstyr på flere stasjoner enn nødvendig. Det nye dekningsområdet som er gjeldende etter 1.6.2023 tilsier at behovet for to ressursstasjoner ikke lenger er til stede. Det anbefales å legge ressursstasjon til beredskapscenteret på Raglamyr og ikke videreføre ordningen med ressursstasjon i Ølen.

Andre forhold

Det vil være en viktig oppgave for brann- og redningsvesenet å se på hvordan krav til utrykningstid og behov for forebyggende tiltak henger sammen. Vi har flere områder i vårt distrikt hvor både krav til og reel utrykningstid er lang. I disse områdene bør det vurderes om det skal iverksettes styrkede forebyggende tiltak. Eksempelvis å øke hyppighet på boligtilsyn og feiing, økt fokus hjemmeboende eldre el.

2. BEGREPER

Begrepene er hentet fra ulike lov- og forskriftstekster, veiledninger og offentlig utredninger. Det er brukt egne definisjoner der det har vært nødvendig.

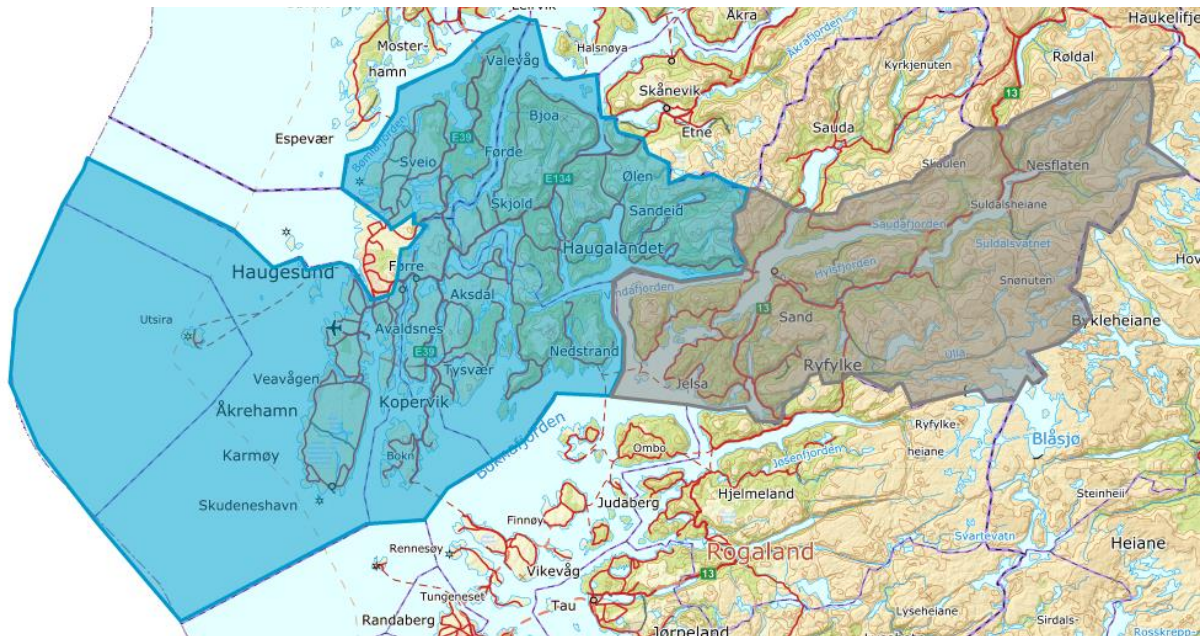
Beredskap	Planlegging og forberedelser av tiltak for å begrense eller håndtere kriser eller andre uønskede hendelser på best mulig måte.
Beredskapsanalyse	En systematisk analyse som skal fastsette hvilken beredskap som er nødvendig for å håndtere beredskapssituasjoner i henhold til fastsatte krav til beredskapen
Beredskapsstyrke	Brann- og redningsvesenets samlede beredskapsstyrke med minimum 16 personer, der minst fire skal være kvalifiserte utrykningsledere
Deltidspersonell	Personell ansatt i brannvesenet i stilling med definert omfang mindre enn heltidsstilling, eller personell med annen tilknytning til brannvesenet med definert omfang mindre enn heltidsstilling.
Innsatsstyrke	personellet som utalarmeres og som møter opp til innsats ved branner, ulykker eller andre hendelser
Utrykningstid	Tiden det tar fra nødmeldesentralen har utalarmert innsatsstyrken til første innsatsstyrke er på hendelsesstedet. Utrykningstiden deles opp i oppmøtetid og kjøretid.
Responstid	Alarmbehandlingstid pluss utrykningstid
Oppmøtetid	tiden det tar å gjøre seg klar for å rykke ut. Det er etablert praksis å benytte 5 minutter for deltidstasjoner og 1 minutt for heltidstasjoner.
Kjøretid	tiden det tar å kjøre fra brannstasjonen til et innsatsobjekt. Det tas utgangspunkt i fartsgrenser ved beregninger av kjøretid.
Vaktlag	Innsatsstyrke som består av minst én utrykningsleder og tre brannkonstabler
Slagkraft	Med slagkraft menes summen av ressurser, i dette tilfellet begrenset til mannskaper, som er klar til innsats innen gitte tidsavgrensninger. Vi skiller her mellom førsteinnsats og ressurspådrag.
Førsteinnsats	Vaktlag bestående av 1 utrykningsleder og 3 konstabler som ankommer hendelsessted innen krav om utrykningstid.
Ressurspådrag	Ytterligere mannskap som skal være i samlet innsats innen en gitt tid. Det bør innen 10-15 minutter etter at førsteinnsats er iverksatt, være styrke på 12-14 mannskaper være i samlet innsats
Tjenestenivå	Beredskapstjenestene en gitt brannstasjon er bemanna og utrustet med for å kunne håndtere hendelser.

Forkortelser

BRIS	DSBs portal for utrykningsstatistikk.
CBRNE	Kjemiske stoffer (C), biologiske agens (B), radioaktive stoffer (R) nukleært materiale (N) og eksplosiver (E) med høyt farepotensial.
DSB	Direktoratet for samfunnssikkerhet- og beredskap
GIS	Geografisk informasjonssystem (les: data vist i kart)
ILKO	Innsatsleders kommandoplass
NBSK	Norges brannskole
PLIVO	Pågående livstruende vold
RITS	Redningsinnsats til sjøs
SSB	Statistisk sentralbyrå

3. INNLEDNING

Haugaland brann og redning iks (Hbr) er et interkommunalt samarbeid etablert i 2018, som har ansvaret for den kommunale brann- og redningstjenesten i de syv¹ eierkommunene Bokn, Karmøy, Suldal, Sveio, Tysvær, Utsira og Vindafjord kommune. Det geografiske området Hbr dekker er stort og dekker rundt 80 000 innbygger. Brannstasjonsstrukturen er lik som den var før inngåelsen i brannsamarbeidet og består per 2022 av 20 brannstasjoner.

Figur 1 – Dekningsområde Hbr iks (Grått område Suldal kommune)

Som en del av dokumentasjonskravet i den nye brann- og redningsforskriften skal det utarbeides en beredskapsanalyse som bygger på risiko- og sårbarhetsanalyse og forebyggendeanalyse. Beredskapsanalysen skal besvare i hvilken grad brann- og redningsvesenet er organisert, utrustet og bemannet til å håndtere den kartlagte risikoen og sårbarheten.

Hbr skal utarbeide en helhetlig beredskapsanalyse som tar for seg beredskapsnivå, organisering og geografisk struktur. I mandatet til prosjektet vektlegges det at det skal søkes en *optimal stasjonsstruktur uavhengig av kommunegrenser*. Det er en viktig forutsetning fra eierkommunene å kunne se helhetlig på stasjonsstrukturen.

Denne analysen er å anse som en delanalyse som tar for seg tjenestenivå, organisering kompetanse, og utstyr. Delanalysen bygger på arbeidet i delanalysen som omhandler stasjonsstrukturen. Årsaken til at vi velger å dele opp beredskapsanalysen i flere deler henger sammen med Arbeidstilsynets pålegg om utbedring av brannstasjoner i HBR. Pålegget hadde konsekvenser for kommunenes investeringsbudsjett for 2023 og må derfor sees i sammenheng med gitte frister.

¹ Etne kommune var en av eierkommunene da mandatet ble gitt. Etne kommune trakk seg ut av Hbr iks med virkning fra 1.1.2023. Suldal kommune trekker seg ut med virkning 1.6.2023.

3.1. Regelverk

Brann- og eksplosjonsvernloven

Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlige stoffer og om brannvesenets redningsoppgaver (Brann- og eksplosjonsvernloven) angir hvilke plikter som stilles til kommunenes brannvern og beredskap. På et overordnet nivå vil § 11 Brannvesenets beredskapsoppgaver punkt e-g være gjeldende for arbeidet med beredskapsanalysen:

- e) være innsatsstyrke ved brann*
- f) være innsatsstyrke ved andre akutte ulykker der det er bestemt med grunnlag i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse*
- g) etter anmodning yte innsats ved brann og ulykker i sjøområder innenfor eller utenfor den norske territorialgrensen*

Brann- og redningsforskriften

Forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene (Brann- og redningsforskriften) stiller mer detaljerte krav til blant annet hvordan kommunene skal organisere, bemanne og utruste brann- og redningsvesen. Det stilles også krav til at det skal baseres med bakgrunn i en risiko- og sårbarhetsanalyse, forebyggendeanalyse og beredskapsanalyse. § 9. Beredskapsanalyse vil i stor grad være førende for det videre arbeidet:

Brann- og redningsvesenet skal utarbeide en beredskapsanalyse på bakgrunn av risiko- og sårbarhetsanalysen og forebyggendeanalysen, jf. forskriften § 7 og § 8. Beredskapsanalysen skal besvare i hvilken grad brann- og redningsvesenet er organisert, utrustet og bemannet til å håndtere den kartlagte risikoen og sårbarheten, jf. forskriften § 7.

Beredskapsanalysen skal identifisere og vurdere hvilke ressurser, som utstyr, personell og kompetanse, som er nødvendig for å kunne håndtere dimensjonerende hendelser på en tilfredsstillende måte.

Vurderingen av antall personer i beredskapsstyrken, vaktberedskapen, antall vaktlag, reservestyrken og lokaliseringen av beredskapsstyrken, jf. forskriften § 13, § 15, § 16 og § 17, skal omfatte

- a. risikoen i ansvarsområdet*
- b. kravet til utrykningstid*
- c. oppmøtetiden for personellet som skal møte til førsteinnsats og videre innsats, og*
- d. samarbeid med andre brann- og redningsvesen.*

Andre førende lover og forskrifter.

Forskrift om brannforebygging

Forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff

Forskrift om håndtering av farlig stoff.

Arbeidsmiljøloven

3.2. Forutsetninger og avgrensinger

Det er utarbeidet en helhetlig beredskapsanalyse bestående av to deler; Beredskapsanalyse del 1 – stasjonsstruktur og Beredskapsanalyse del 2- tjenestenivå, organisering, kompetanse og utstyr. Kartleggingsarbeidet og vurderingene i del 1 ligger til grunn for vurderingene gjort i del 2.

Suldal kommune trer ut av Hbr iks 1.6.2023. Analysen vil til en viss grad hensynta dette, men det forutsettes at Suldal kommune tilpasser sin beredskap etter eget behov når de trer ut av samarbeidet. I dagens Hbr ligger Suldal kommune geografisk langt bort fra andre stasjoner og ressurser, så løsningene som er beskrevet i analysen anses i stor grad å være relevant også etter at Suldal går ut av samarbeidet.

Analysen er å anse som en del av Hbr iks sitt overordnede planverk og vil ikke inneholde detaljerte beskrivelser av utstyr, innhold i kurs og øvelser mm. Dette må beskrives som en del av planverket på de enkelte områdene.

3.3. Mandat

Det er i representantskapet sak 21/012 gitt følgende mandat for utarbeidelse av en beredskapsanalyse:

Eierkommunene ønsker et kosteffektivt og optimalt organisert HBR som kan levere den beredskapen som er nødvendig. HBR må dimensjoneres ut fra en beredskapsanalyse som sikrer at vi innfrir lov og forskrift og de mål som eierne har satt for HBR. Nåværende beredskapsanalyse er fra før Haugesund trakk seg ut og reflekterer ikke dagens situasjon.

HBR må etablere en helhetlig beredskapsanalyse som tar for seg beredskapsnivå, organisering og geografisk struktur. Det er viktig at selskapet søker en optimal stasjonsstruktur uavhengig av kommunegrensene. Analysen resulterer i en oppdatert versjon av dokumentet «dimensjonering av beredskap» sist oppdatert mars 2018.

Det skal opprettes en referansegruppe hvor eierkommunene er representert ved kommunedirektører/rådmenn. Det er viktig med tett dialog og medvirkning underveis slik at nødvendige valg og beslutninger i prosjektfasen optimaliseres og at det er kunnskap om -og eierskap til løsningene. Det er ønske om en 3. partsvurdering underveis i arbeidet. Budsjett og plan for arbeidet utarbeides.

Arbeidet må koordineres mot eiere, politisk og tillitsvalgte.

Arbeidet skal ha følgende leveranser:

- *Prosjektbeskrivelse og plan for gjennomføring.*
- *Milepælsplan (inkl. hørings-/ beslutningsplan).*
- *ROS analyse og rapport som inkludere forbyggende tiltak.*

- *Synergieffekter med utfallsrom og tiltaksplaner.*
- *Beskrivelse av budsjettkonsekvenser for 2022 (kortsiktige tiltak som gir synergieffekt og/eller innsparing)*
- *Sluttrapport.*
- *Forslag til branndokument.*

3.4. Forventninger

Det vil være forventninger som eiere, ansatte og 3. part definerer. Disse forventningene vil ikke nødvendigvis være i samsvar med mandat som representantskapet har gitt i sak 21/012. Under oppsummerer vi tilbakemeldinger som er kommet fra ulike kommuner i forbindelse med iverksetting av Hbr.

Eiere:

Eierne har definert sine forventninger gjennom sitt mandat til selskapet. I denne sammenheng skal det og tas med at det er kommunestyret i sin helhet som er å definere som eierne til Haugaland brann og redning iks. Her vil ikke forventningene nødvendigvis være i samsvar med representantskapets mandat.

I tillegg til en god beredskap, er et viktig incentiv for eierne økonomisk gevinst for de tiltak som gjennomføres.

Ansatte:

Ansatte vurderer beredskap i større grad uavhengig av økonomi. Ansatte kan dermed ha andre oppfatninger av endringer fra stasjonsstrukturen som eksisterer enn denne analysen. Vi har mottatt en rekke innspill som alle er vurdert og behandlet i analysegruppen. For analysen og grunnlaget som vi bygger på er det viktig å følge objektive kriterier for utformingen av stasjonsstrukturen.

Vi ser her at det kan være uenighet og grunnlag for konflikt. Det er utfordrende å skape en overbevisning blant ansatte om at endring av stasjonsstruktur gir en bedre beredskap. Det kan ikke forventes at hver ansatt tilknyttet en brannstasjon skal fremsnakke stordriftsfordeler og at nedleggelse av en stasjon ikke vil være svekket beredskap lokalt, selv om denne erstattes av annen beredskapsordning.

Det er eierne som til sist skal vedta ordninger basert på vurderinger av objektive kriterier. Andre hensyn som eierne eventuelt ønsker dekket av brannvesenet, må dermed tas opp i representantskapet.

3. part:

Innbyggere har forventninger til å få hjelp når dette er nødvendig. Det er etablerte ordninger i dag som gjerne kan kalles kulturelt betinget. Det er viktig å ikke etablere ordninger som svekker innbyggernes rett på hjelp som følge av ny stasjonsstruktur.

4. METODE

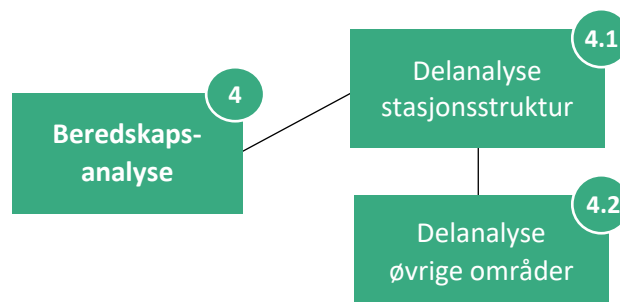
Haugaland brann og redning iks skal etablere en helhetlig beredskapsanalyse som tar for seg beredskapsnivå, organisering og geografisk struktur. Det er viktig at selskapet søker en optimal stasjonsstruktur uavhengig av kommunegrensene. I

Arbeidet tar utgangspunkt i risiko- og sårbarhetsanalyser som beskriver forholdene i hele brann- og redningsområdet til Hbr.

Forebyggendeanalysen slik som den foreligger er utarbeidet før gjeldende brann- og redningsforskrift og blir kun sett på som underlag.

Figur 2 - Beredskapsplanlegging. Kilde: Dsb's veileder til beredskapsanalyse

Figur 3 - Beredskapsanalyse med delanalyser tilpasset Hbr

4.1. Metode

Metoden er utført gjennom ulike steg som deles opp i:

- a) Datainnhenting
- b) Gjennomgang av lovverk

Datainnhenting:

Det er gjort gjennomgang av følgende:

- tidligere ROS- og beredskapsanalyse internt.
- kommunale og regionale ROS- og beredskapsanalyser/planer.
- utvalgte beredskapsanalyser fra andre brann- og redningsvesen.

- Innspill om lokale risiko- og sårbarhetsforhold fra mannskaper tilknyttet hver enkelt stasjon i Hbr.

- bygningsinformasjon fra forebyggende avdelings database.

Det er også sendt forespørsel om spesifikk bygningsinformasjon til eierkommuner angående enkeltobjekter.

Gjennomgang av lovverk

Identifisering av grunnkrav og kriterier.

Vurdering av ulike løsninger

Systematisk gjennomgang av mulige løsninger sett opp mot helhetlig vurdering av grunnkrav i lov- og forskrift, lokal risiko- og sårbarhet, geografiske forhold i tillegg til praktiske og økonomiske hensyn.

4.2. Medvirkning

Prosjektorganisasjonen har vært lagt opp med ulike fora for blant annet å sikre medvirkning av flere parter.

Eiernes medvirkning i prosjektet har foregått på ulike måter.

- mandatet er vedtatt i representantskapet.
- de vedtatte formene for eierkontroll og medvirkning gitt i selskapsavtale hvor beredskapsanalysen har vært tema.
 - Representantskapsmøter
 - Styremøter
 - Eiermøter
- eierkommunene har vært representert ved at utvalgte kommunedirektører har deltatt i referansegruppen.

Arbeidstakernes medvirkning har vært en sentral del gjennom hele prosjektet. Medvirkning er omtalt både i lov- og forskrift samt gjennom ulike avtaler. Foruten om disse kravene, er medvirkning viktig for å oppnå et best mulig resultat i arbeidet. Hbr iks dekker et stort geografisk område med ulike utfordringer og styrker. For å belyse alle disse på en god måte er medvirkning avgjørende.

Medvirkning for arbeidstakerne har skjedd på følgende møte:

- Tillitsvalgte og HVO har vært med i referansegruppe.
- Stasjonsmestere m/flere har vært med på innspillmøter.
- Områdeledere beredskap har vært med i flere arbeidsmøter.
- Samtlige ansatte har fått mulighet til å delta på webinar (gjelder Beredskapsanalyse del 1 – stasjonsstruktur).
- Hørings/innspillsrunder.

Høringsrundene har vært delt opp i ulike faser underveis i prosessen. Det har kommet gode innspill som fortløpende har blitt vurdert og brukt videre i arbeidet.

5. BEREDSKAPSKRAV OG KRITERIER

5.1. Grunnkrav

Grunnkravene som er beskrevet i dette kapittelet omhandler krav i lov og forskrift. Grunnkravene må dermed forstås som ufravikelige basiskrav. Det overordnede lovverket som setter rammene for brannvesenets organisering og utrustning er brannloven. Hvilke beredskapsoppgaver brann- og redningsvesenet skal utføre er regulert i lovens § 11;

- e. være innsatsstyrke ved brann
- f. være innsatsstyrke ved andre akutte ulykker der det er bestemt med grunnlag i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse
- g. etter anmodning yte innsats ved brann og ulykker i sjøområder innenfor eller utenfor den norske territorialgrensen

Utover disse overordnede punktene er brann- og redningsvesenets forskriften gjeldende. Skjemaet under gir en kortfattet redegjørelse av de ulike forskriftskravene som skal oppfylles.

§	Forskriftstekst
6–9	Det skal foreligge risiko- og sårbarhetsanalyser samt forebyggende- og beredskapsanalyser.
10	Basert på analyser skal det utvikles planverk for håndtering av hendelser.
11	Det skal foreligge delegasjon til brann- og redningsvesenet.
	brann- og redningsvesenet skal ha hele stillinger for brannsjef, avdelingsledelse beredskap og avdelingsleder forebyggende når innbyggertallet er over 20 000.
12	Det skal være overordnet vakt.
	Det skal være utrykningsleder.
	Hendelser skal håndteres etter et enhetlig ledelsessystem.
13	Det skal være 16 mannskap derav 4 utrykningsledere.
	Tettstedene skal være dekket av beredskapsstyrken.
14	Et vaktlag skal ha tre konstabler og en utrykningsleder.
	Vaktlaget skal forsterkes der tankbil og/eller høyderedskap dersom dette er dimensjonerende.
15	det skal være et vaktlag i beredskap (3 000–50 000 innb.).
16	Det skal etableres reservestyrker ved behov.
17	Det skal for tettsted A være heltidsansatte i beredskap.
	Det skal for tettsted b være deltidsansatte i beredskap.
18	Variabel risiko skal dekkes opp med planverk for slike situasjoner.
19	Det skal være egnet utstyr for å håndtere oppgaver etter brann- og eksplosjonsvernloven.
20	Det skal samarbeides med nødmeldesentralen om å få ned responstiden.
22	Det skal være en utrykningstid på maksimum 10 minutter til sykehjem samt industriområdet. (når det ikke er kompensierende tiltak i objektet).
	Det skal være en utrykningstid på maksimum 20 minutter tettstedene for øvrig.
23	Det skal være minst et vaktlag der det stilles krav til utrykningstid.
	Det kan benyttes fremskutt enhet når dette vurderes forsvarlig.

25	Det skal foreligge en øvelsesplan basert på risiko og sårbarhet.
26	Det skal etableres system for evaluering og erfaringslæring.
27	Personell skal utalmeres og kommuniseres over nødnettet.
37	Brannkonstabel skal være kvalifisert etter § 37.
41	Utrykningsleder skal være kvalifisert etter § 41.
42	Avdelingsleder beredskap skal være kvalifisert etter § 42.
44	Overordnet vakt skal være kvalifisert etter § 44.
45	Brannsjef skal være kvalifisert etter § 45.

6. DIMENSJONERENDE HENDELSER

6.1. Beredkapsområde

Beredkapsområdet er utvalgt av beredskapssituasjoner som danner grunnlaget for valg av beredskapsløsninger. Hbr skal håndtere hendelser innenfor de tidskravene i kapittel 5.1. Grunnkrav. Hbr etablerer dimensjonerende hendelser for beredskapen i området.

De dimensjonerende hendelsene er valgt ut med bakgrunn i ROS fra 2015 og 2018. Disse ble gjennomgått tidligere i prosessen og hendelsene er revidert for å passe med uttaket. ROS fra 2015 beskrev også spesifikke dimensjonerende hendelser for både Haugesund kommune og Suldal kommune. Disse hendelsene er ikke spesifikt tatt med videre, men for Suldal kommune sin del inngår disse i hendelsene som er valgt. Eksempelvis inngår hendelser som «Brann på Jelsa bu- og omsorgssenter» og «Brann på Gullingen turistsenter» i «brann i stor bygning».

Hendelsene er overordna for HBR iks. Det vil si at ingen enkeltstasjon nødvendigvis skal kunne håndtere hendelsene alene.

6.1.1. Dimensjonerende hendelser²

Brann i bygning	Samferdsel	Naturhendelser	Ulykker/annet
Brann i stor bygning	Ulykke/brann i lange vegtunneler	Ekstremvær (vind, nedbør, flom, stormflo)	Kjemikalieutslipp
Brann i tett trehusbebyggelse	Stor vegtrafikkulykke	Skog-/lyngbrann	Arbeidsulykke
Brann/eksplosjon i større næringsområde med lagring av farlig stoff.			Person i vann
			PLIVO

² Se vedlegg B for analyse av hendelsene.

6.1.2. Hendelser som er utenfor dimensjonering

Brann i bygning	Samferdsel	Naturhendelser	Ulykker/annet
Brann i gjestehavn	Brann i stort skip		Brann/eksplosjon i gassrørledningstrase
Brann i kjemikalielager			

6.2. Helse- og politioppgaver

Brann- og redningsvesen utgjør sammen med helse og politi de tre nødetatene som håndterer store deler av den daglige sivile beredskapen i samfunnet. Det har vært en trend de senere årene at oppgavefordelingen og forståelsene av samvirke har blitt noe uklar. For brann- og redningsvesenet sin del så er det spesielt helseoppdrag det har vært en markant økning i. Dette henger sammen med den lokale tilstedeværelsen til brann- og redningsvesenet. Det kommer av et noe strengere regelverk knyttet til utrykningstid enn for de øvrige nødetatene.

I denne forbindelse har DSB, Helsedirektoratet og Politidirektoratet satt ned to arbeidsgrupper som har utarbeidet to rapporter som tar for seg nettopp disse problemstillingene. Disse rapportene oppsummerer begge at samhandlingen på generell basis er god, men at det likevel er behov for å gå opp hjemmelsgrunnlag, prinsipielle avklaringer av rolle og ansvarsfordeling. m.m.

Samtidig pågår det et arbeid med en ny Stortingsmelding som skal se på hvordan fremtidens brann- og redningstjeneste i Norge skal være.

Akutt helsehjelp

Det gjøres klart i nevnte rapport at det er helsetjenestens ansvar å sørge for et forsvarlig helsetilbud til befolkningen. Brann- og redningsvesen bistår imidlertid med oppdrag for helsesektoren. Dette kommer også klart frem i data fra BRIS og er også gjeldende for Hbr iks. Praksisen rundt om i de ulike kommunene varierer likevel stort.

Det bør jobbes videre med å avklare både med helseforetak og kommunale helsetjenester hvilke tjenester som ytes og hvordan disse skal organiseres. Dette må innbefatte avtaleforankring og kostnadsfordeling.

Utover dette kommer det frem gjennom de dimensjonerende hendelsene at Hbr iks uansett må ha både utstyr og kompetanse på å bistå med akutt helsehjelp.

6.3. Sammenheng mellom dimensjonerende hendelser og lokal risiko

ROS-analyse og de dimensjonerende hendelsene omhandler overordnet risiko for hele brannvesenregionen. Altså hvilke hendelser Hbr skal kunne håndtere som helhet. Det betyr at de dimensjonerende hendelsene er førende for hvordan både enkelte brannstasjon og stasjonsområder skal bemannes og utrustes. Noen av stasjonene vil ha lettere for å spille på hverandre da det geografiske dekningsområdet er mindre.

Måten vi tenker risiko på er:

$$\text{risiko} = \text{sannsynlighet} \times \text{konsekvens.}$$

Det vil igjen si at risikoen er lavere dersom sannsynligheten for en gitt hendelse er lavere. Dette må vi hensynte når vi ser på lokal risiko.

Eksempel: Industriområdet på Husøy med over 40 virksomheter vil ha større sannsynlighet, som igjen gir høyere risiko, for en hendelse enn næringsparken på Hanaleite i Sveio med sine 5-6 virksomheter.

Dette er samme prinsipp og tankegang som ligger bak grunnkravene vi finner i lov og forskrift. Eksempelvis er krav om vaktberedskap direkte knyttet opp mot innbyggertall. Jo flere innbyggere i et område, jo strengere krav til vaktberedskap.

Selv om økt sannsynlighet gir risiko, vil konsekvensen av en gitt hendelse være lik uavhengig av hvor den inntreffer. Forutsatt at hendelsen finner sted i sammenlignbare omgivelser. Det vil si at det fortsatt vil være krav til beredskap, men beredskapsnivået vil nødvendigvis være mindre da det er den samlede risikoen som ligger til grunn for vurderingene og ikke konsekvens alene.

Vedlegg A inneholder en kortfattet beskrivelse av forhold som påvirker risiko- og sårbarhet i de ulike stasjonsområdene. Beskrivelsen inneholder blant annet:

-Innbyggertall i et stasjonsområde

-Antall/type risikoobjekter

-Antall hendelser (BRIS-statistikk)

-Andre hensyn (eksempelvis trafikkertall osv.)

Disse kriteriene danner grunnlag for en kvalitativ vurdering av hvilken beredskap (tjenestenivå) hver enkelt stasjon, område og til slutt hele brannvesenet skal ha. Dette er i tråd med tilnærming som ble brukt for å vurdere stasjonsstrukturen.

6.4. «Fysiske begrensninger»

I tillegg til at det gjøres vurdering og tilpassing etter lokal risiko er det en del forutsetninger og begrensninger knyttet til «hva vi kan få til» av beredskap. Den mest begrensede faktoren i dette er rekrutteringsgrunnlaget til de ulike stasjonene.

Når det skal bemannes en stasjon uten kontinuerlig vaktberedskap er rekrutteringsgrunnlaget avgjørende.

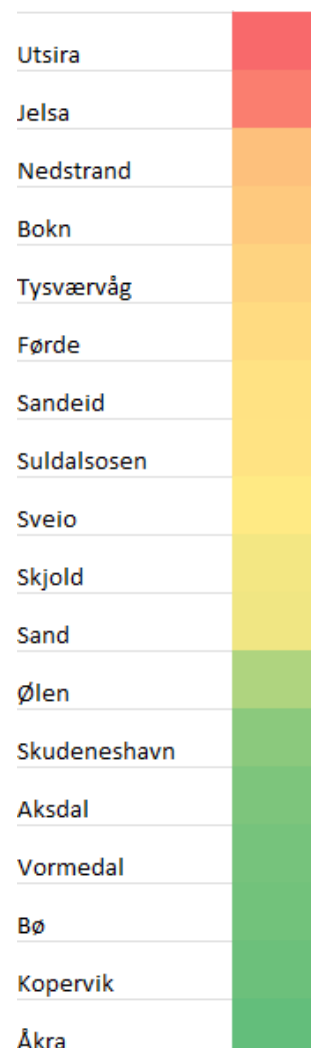
Det er en rekke faktorer som spiller inn på om rekrutteringsgrunnlaget er stort eller lite:

- Innbyggertall – Antall boliger i nærheten av brannstasjon
- Innbyggertall – Antall arbeidsplasser i nærheten av brannstasjon
- Pendleraktivitet
- «Rett type» arbeidsplasser eller store arbeidsplasser nær brannstasjon
- m.m.

Det finnes ulike tiltak for å øke rekrutteringsgrunnlaget. Alle har sine fordeler og ulemper. Eksempler på slike tiltak kan være:

- Senke krav til fysisk test. Som i praksis innebærer å redusere tjenestetilbud ved å eksempelvis ta bort røykdykking.
- Øke lønn og goder
- Redusere oppmøtetid – dette har derimot sine utfordringer ved at reell utrykningstid til risikoobjekter, tettsteder m.m. øker. Nabostasjoner spiser seg inn i det aktuelle stasjonsområdet.

Figur til høyre er ment som et verktøy for å gi en pekepinn på hvordan rekrutteringsgrunnlaget er for den enkelte stasjon. Punktene som er nevnt over er brukt som utgangspunkt for modellen. I tillegg er det tatt hensyn til erfaringene som er gjort når det gjelder selve rekrutteringen.

Figur 4 - Modell som viser anslått rekrutteringsgrunnlag per stasjon. Rødt er lavt, grønt er høyt.

7. TJENESTENIVÅ

Som et ledd i å utnytte Hbr's samlede ressurser på best mulig måte må vi se på hvilke stasjoner som skal ha hvilke tjenester. Noen tjenester/oppgaver vil ligge til alle stasjoner, mens andre tjenester kun vil finnes på enkelte stasjoner. Det er fortsatt de dimensjonerende hendelsene som er styrende for Hbr's samlede beredskapevne. Det forutsettes ikke at en dimensjonerende hendelse skal håndteres fullt ut av enkeltstasjoner alene.

For å kunne «levere» en tjeneste må *nødvendig* bemanning, kompetanse og utstyr være tilgjengelig for en gitt stasjon. I noen tilfeller innebærer det at utstyr er plassert på en strategisk plassert stasjon, mens det på andre stasjoner kun stilles krav til kompetanse.

Tabellen i kapittel 7.2. Tjenester per stasjon inneholder derfor benevnelsene $U = \text{Utstyr og kjøretøy}$ og $K = \text{Kompetanse}$.

Prinsipper for valg av tjenester:

I henhold til mandatet skal Hbr iks være et kosteffektivt og optimalt organisert brann- og redningsvesen som kan levere den beredskapen som er nødvendig. Tjenestenivået på den enkelte stasjon er derfor valgt ut basert på en helhetlig vurdering av grunnkrav i lov og forskrift, lokal risiko- og sårbarhet, geografiske forhold (avstand til nabostasjoner) i tillegg til praktiske og økonomiske hensyn.

- Utvida tjenester plasseres strategisk for å kunne utnyttes på tvers av dekningsområdet.
- I tilfeller der nabostasjoner ligger nært hverandre og dekker samme grunnkrav, anses det å være tilstrekkelige at enkelte tjenester legges til én av stasjonene.
- Etter etablering av døgnkasernerte brannstasjoner på Raglamyr og Veia vil det skapes en kapasitet som vil medføre at det av praktiske og økonomiske hensyn anses som mer egnet å plassere enkelte tjenester der.

7.1. Inndeling av tjenester

De ulike tjenestene deles opp i to kategorier; Grunnleggende tjenester og utvida tjenester.

Grunnleggende tjenester er tjenester som alle stasjoner skal ha, og vil utgjøre fundamentet for beredskapen i Hbr. Alle stasjoner skal håndtere de hendelsene vi er dimensjonert for, enten alene eller i samarbeid med andre. Det vil si at med de grunnleggende tjenestene skal vi kunne «litt» av alt og ha det som trengs utstyr og kjøretøy til dette. Mannskapene skal også ha kompetanse innen de utvida tjenestene, men i et mindre omfang. Utstyret som ligger til de grunnleggende tjenestene vil være svært lik det vi i dag finner på en gitt stasjon i Hbr.

Utvida tjenester er tjenester som innebærer behov for utvida kompetanse og mer spesialisert utstyr. Disse tjenestene legges i stor grad til strategisk plasserte stasjoner, slik at utstyr kan transporteres og mannskap med utvida kompetanse kan bistå ved hendelser som krever det. Det er viktig å presisere at det fortsatt vil være stasjonen nærmest hendelsen som utgjør førsteinnsats og vil også stå for videre håndtering. Nærmeste stasjon med utvida tjeneste vil bistå med nødvendig mannskap og spesialutstyr. Det kan både innebære at kun én person kjører ut med spesialutstyr, eller at et helt vaktlag bistår. Dette vil naturligvis avhenge av hendelsen.

Tabellen under viser et forenklet eksempel på hvordan forskjellen på en stasjon med grunnleggende tjenester og en stasjon med utvida tjeneste kan se ut. Eksempelet som er brukt er dyreredning, men prinsippet er likt for alle tjenester. Timetall og utstyr vil variere avhengig av tjeneste.

<i>Tjenestenivå</i>	<i>Kompetansekrav</i>	<i>Tilgjengelig utstyr</i>
<i>Grunnleggende tjenester</i>	<i>2 timer opplæring i grunnutdanning³</i> <i>2 timer øvelser per fjerde år</i>	<i>Stropper</i> <i>Tauverk</i> <i>Slangemateriell</i> <i>mm.</i>
<i>Utvida tjeneste dyreredning</i>	<i>2 timer opplæring i grunnutdanning</i> <i>10 timer opplæring i videreutdanning</i> <i>4 timer årlig øvelse</i>	<i>Spesialseler</i> <i>Løftestropper</i> <i>Tauverk</i> <i>Slangemateriell</i> <i>mm.</i>

7.1.1. Grunnleggende tjenester

Brann & redning: Tjenesten inneholder det grunnleggende nivået som det forventes at alle stasjoner skal ha. Dette innebærer videre at alle stasjoner skal kunne håndtere de fleste hendelser man normalt kommer ut for på egenhånd. Mannskapene vil ha grunnleggende utdanning og øvelser som er iht. til nye timetall.

Utstyrskravet som legges til grunn i analysen er i liten grad endret sammenliknet med det utstyret/materiell/verktøy man i dag finner på en gitt stasjon i Hbr. Det velges å ikke legge med en utfyllende liste for dette i denne sammenheng.

Røykdykk nivå 0: Innsats uten røykdykking, men arbeid i røykfylt atmosfære hvor verneutrustning inkludert åndedrettsvern er beskyttelse mot å bli eksponert for brannrøyk. Innsats på nivå 0 er forbundet med liten fare for innsatsmannskapene dersom generelle rutiner og instruksjoner for innsats følges av alle involverte.

Utstyrsbehovet (friskluftsutstyr) for røykdykk nivå 0 vil være likt som for Røykdykk nivå 1 (og 2).

Akutthjelper: Mannskapene har grunnleggende kompetanse og øver iht. oppsatt øvelsesplan. Nødvendig utstyr som *eksempelvis* førstehjelpsutstyr, hjertestarter, oksygen mv. er tilgjengelig.

PLIVO: Mannskapene har grunnleggende kompetanse og øver iht. oppsatt øvelsesplan. Nødvendig verneutstyr mv. er tilgjengelig.

³ Timetallet i grunnutdanningen er noe usikkert, men grunnutdanningen vil være lik uavhengig av tjenestenivået.

7.1.2. Utvida tjenester

Røykdykk nivå 1 (og 2): Innsats med ett eller flere røykdykkerpar. Dette krever at innsatsen er planlagt ut fra et minimum på fire innsatsmannskaper; to røykdykkere, en utrykningsleder som også er røykdykkerleder og en pumpekjører. Røykdykk nivå 2 vil kunne utføres når det er nok mannskap, ledelse og utstyr til å ivareta føringene gitt iht. røykdykkerveiledningen.

For denne tjenesten skilles det mellom stasjonene som *skal* ha, og stasjonene som *kan* ha tjenesten. Dette er skilt ut i tabell 7.2. med parentes og grå tekst. Ved de stasjoner som skal ha tjenesten kan det kun rekrutteres personell som tilfredsstillter kravene til helse og fysikk, men for stasjoner som kan ha tjenesten er det mulig å rekruttere litt bredere for å sikre nok bemanning på stasjonene. Det foreslås at de mannskap som nå tilfredsstillter gjeldende krav fortsetter som røykdykkere og følger de krav som gjelder for disse.

Utstyrbehovet (friskluftsutstyr) ved røykdykk nivå 0 vil være likt som for Røykdykk nivå 1 (og 2).

Tunell: Mannskapene har utvida kompetanse og øver iht. oppsatt øvelsesplan. Nødvendig utstyr som *eksempelvis* varmesøkende kamera montert på brannbil, slokkerobot/tunellvifte mv. tilgjengelig.

Ekstremvær: Mannskapene har utvida kompetanse og øver iht. oppsatt øvelsesplan. Nødvendig utstyr som *eksempelvis* sikringsutstyr mv. tilgjengelig.

Utvida skog/lyngbrann: Mannskapene har utvida kompetanse og øver iht. oppsatt øvelsesplan. Nødvendig utstyr som *eksempelvis* ATV/UTV, tilhengere med slangemateriell, bærbare pumper mv. er tilgjengelig.

Akutt forurensing: Mannskapene har utvida kompetanse og øver iht. oppsatt øvelsesplan. Nødvendig utstyr som *eksempelvis* lenser, bærbare pumper mv. er tilgjengelig.

Tungredning: Mannskapene har utvida kompetanse og øver iht. oppsatt øvelsesplan. Nødvendig utstyr som *eksempelvis* store sylindere, løfteputer mv. er tilgjengelig.

Dyreredning: Mannskapene har utvida kompetanse og øver iht. oppsatt øvelsesplan. Nødvendig utstyr som *eksempelvis* spesialseler og løfteutstyr mv. er tilgjengelig.

Overflateredning: Mannskapene har utvida kompetanse og øver iht. oppsatt øvelsesplan. Nødvendig utstyr som *eksempelvis* Hansabrett/Aquasaver, tørrdrakter mv. er tilgjengelig.

CBRNE: Det er ikke tilfredsstillende tjeneste innen dette fagområdet i regionen. 17. mars 2023 ble det vedtatt nasjonal prosedyre⁴ for håndtering av dette, men detaljer rundt gjennomføring er ikke tilgjengelig enda. Dette må utredes videre etter hvert som arbeidet på sentralt hold trer frem.

⁴ <https://www.dsb.no/nyhetsarkiv/2023/ny-cbrn-prosedyre/>

7.2. Tjenestenivå per stasjon

Kommune	Stasjon	Grunnleggende tjenester				Utvida tjenester							
		Brann & redning	Røykdykk nivå 0	Akutthjelper	PLIVO ⁵	Røykdykk nivå 1 (-2) ⁶	Tunell	Ekstremvær	Skog/lyngbrann	Akutt forurensing	Tungredning	Dyreredning	Overflate-redning
Bokn	Bokn	U + K	U + K	U + K	U + K	(U + K)	K						U + K
Tysvær	Aksdal	U + K	U + K	U + K	U + K	U + K							
	Nedstrand	U + K	U + K	U + K	U + K	U + K							U + K
Karmøy	Skudenes	U + K	U + K	U + K	U + K	U + K							U + K
	Vea	U + K	U + K	U + K	U + K	U + K	K	K	U + K			U + K	U + K
	Raglamyr	U + K	U + K	U + K	U + K	U + K	U + K	U + K	U + K	U + K	U + K	U + K	U + K
Sveio	Sveio	U + K	U + K	U + K	U + K	U + K			U + K				U + K
	Førde	U + K	U + K	U + K	U + K	(U + K)	K						
Utsira ⁷	Utsira	U + K	U + K	U + K	U + K								U + K
Vindafjord	Skjold	U + K	U + K	U + K	U + K	U + K							U + K
	Ølen	U + K	U + K	U + K	U + K	U + K		K	U + K				U + K
	Sandeid	U + K	U + K	U + K	U + K	(U + K)						U + K	U + K
Suldal ⁸	Sand	U + K	U + K	U + K	U + K	U + K	U + K		U + K	U + K		U + K	U + K
	Suldalsosen	U + K	U + K	U + K	U + K	(U + K)							U + K
	Jelsa	U + K	U + K	U + K	U + K	(U + K)							U + K

U = Utstyr og kjøretøy, K = Kompetanse

⁵ Et lovpålagt krav som innebærer et høyt antall øvingstimer som etter Hbr iks sin vurdering ikke står i forhold til risiko. Fordelingen per stasjon vil vurderes å endres dersom det åpnes for det fra sentrale myndigheter.

⁶ Svart tekst betyr at tjenesten skal være på stasjonen. Grå tekst i parentes betyr at nåværende tjenestenivå opprettholdes dersom forholdene ligger til rette for det, dvs. der mannskap tilfredsstiller nødvendige «helse og fysiske krav». Å opprettholde beredskap innen nivå 1 vil være vanskelig da dette forutsetter at det til enhver tid skal være 12 røykdykkere på stasjonen.

⁷ Stasjonen har bemanning, kompetanse og utrustning etter egen vurdering og kan avvike fra øvrig tjenestebeskrivelse.

⁸ Suldal kommune trer ut av Hbr iks 1.6.2023 og må etter dette selv vurdere hvorvidt oppsatt tjenestenivå fortsatt er relevant. Oppsettet er satt opp etter Hbr iks sin vurdering i gjeldende selskapsstruktur.

7.3. Tjenester som håndteres av andre aktører/eksterne beredkapsressurser

Brannlovens § 11 Brannvesenets beredkapsoppgaver punkt e-g definerer brannvesenets rolle. Det er samtidig flere andre beredkapsressurser. Det vil også være avtaler som kan innebære at nabobrannvesen «deler» på oppgaver. Vi forholder oss kun til sivile oppgaver, noe som utelukker forsvaret.

Kategori	Beredskapstjeneste	Aktør
Nasjonale ressurser	Øyeblikkelig helsehjelp	Helseforetak / Kommune
	Innsatsledelse	Politi
	Støttestyrke ved større ulykker og naturkatastrofer	Sivilforsvar
Regionale ressurser	Droneberedskap	Samarbeid gjennom 110-distriktet, nord for fjorden er det Haugesund brannvesen som dekker denne
	Akutt forurensing / Farlig gods	Interkommunalt utvalg for akutt forurensing v/Haugesund brannvesen (sekretariat)
	Restverdiredning	Haugesund brannvesen på vegne av Finans Norge
	Kjemikaliedykking	Haugesund brannvesen
	Redningsdykking	Haugesund brannvesen
	Redningsoppdrag USAR (tauredning, skred osv.)	Nasjonale ressurser
	Båtberedskap	Redningsskøyter, frivillige hjelpeorganisasjoner, kystvakt osv.
RITS	Bergen brannvesen/Rogaland brann og redning iks	

Avtalebaserte ressurser

Det er inngått en gjensidig bistandsavtale mellom alle brannvesen/kommuner i Alarmsentral Brann Sør-Vest sitt forvaltningsområde. Denne dekker utrykningsplikt ved brann og redningstilfeller eller andre akutte ulykkessituasjoner.

8. ORGANISERING OG BEMANNING

Beredskapsanalyse del 1- stasjonsstruktur belyser hvilke krav som stilles utrykningstid og vaktberedskap i tilknytning tettstedene i dekningsområdet.

Samtidig som vi har grunnkrav i lov- og forskrift så skal lokal risiko og sårbarhet være styrende for vurderingene som gjøres i beredskapsanalysen. Det er ifm. etableringen av selskapet gjort vurderinger av hvordan Hbr iks kan organiseres med bemanning og vaktberedskap. Det har siden disse vurderingene ble gjort kommet ny brann- og redningsvesenforskrift. Forskriftskravene er ikke endret i særlig stor grad, så prinsippene de tidligere vurderingene bygger på, er fortsatt relevante i denne analysen.

Hvordan vi organiserer beredskapsstyrken, antall mannskaper og hvor disse er stasjonert må sees opp mot forskriftens krav til utrykningstid. Krav om utrykningstid dannet mye av grunnlaget for vurderingene av stasjonsstrukturen. Kartleggingen av som da ble gjort, viste at det i noen områder var dekket av flere stasjoner. Det var i stor grad lokal risiko og sårbarhet som ble utslagsgivende for at stasjoner fortsatt skulle bestå.

Vurderingene av antall mannskaper tilknyttet stasjoner og valg av vaktberedskap bygger videre på disse prinsippene. Det vil si at vi i områder som dekkes av flere stasjoner, kan se stasjonene mer i sammenheng enn i områder som kun dekkes av én stasjon. Dette vil være likt som i beredskapsanalyse del 1 - stasjonsstruktur og gjelder områdene; Førde-Sveio, Raglamyr-Aksdal-Skjold, Sand-Suldalsosen. I tillegg til disse er det også gjort vurderinger som ser på Ølen-Sandeid. Dette på grunn av kravet om utrykningstid som gjelder tettstedet Vikedal kun gjelder marginer.

8.1. Beredskapsstyrken

Brann- og redningsvesenets samlede beredskapsstyrke skal bemannes med minst 16 personer, der minst fire skal være kvalifiserte som utrykningsledere. Antall personer i beredskapsstyrken kan økes med grunnlag i beredskapsanalysen, jf. forskriften § 9.

Brann- og redningsvesenets beredskapsstyrke skal lokaliseres med grunnlag i beredskapsanalysen, jf. forskriften § 9. Alle tettsteder skal være dekket av hele eller deler av beredskapsstyrken. Beredskapsstyrken kan dekke flere tettsteder.

Det er gjennom beredskapsanalyse del 1 – stasjonsstruktur redegjort for at kravet om at alle tettsteder skal være dekket er ivarettatt.

Grunnkravet om at brannhendelser skal ivaretas av minimum 4 personer bestående av 1 utrykningsleder og 3 mannskap innenfor krav om utrykningstid er sterkt førende. Dette medfører at det som hovedregel, for stasjoner uten vaktberedskap, bør være tilknyttet 16 personer for å sikre tilstrekkelig oppmøte. I tilfeller der nabostasjoner ligger nært hverandre og dekker samme grunnkrav er det mulig å redusere antall mannskaper på én eller begge stasjonene.

Bakgrunnen for at tallet 16 er minimum følger av et resonnement om førsteinnsats og ressurspådrag: Av brann- og redningsvesenets minstepstyrke på 16 skal minst én utrykningsleder, tre brannkonstabler og eventuelt ytterligere mannskap til høyderedskap og/eller tankbil (det som før het støttestyrke) være i innsats innenfor kravet til utrykningstid. Innen 10-15 minutter etter at førsteinnsats er iverksatt, skal en styrke på 12-14 mannskaper være i samlet innsats. Dette er ikke et krav i selve forskriften fordi det ikke lar seg gjennomføre absolutt alle steder i landet til enhver tid. Intensjonen er at brann- og redningsvesenet skal ha nok mannskap til å kunne håndtere de hendelsene de kan stå overfor. Dette er også inntatt i forskriften § 9 beredskapsanalyse tredje ledd bokstav c om oppmøtetiden for personellet som skal møte til førsteinnsats og videre innsats.

I tillegg er det slik at det på stasjoner uten krav til vaktberedskap vil være begrensinger knyttet til oppmøte ved hendelser. Dette kommer av at det ikke er krav om at mannskapet til enhver tid skal være tilgjengelig for å rykke ut. For å sikre seg for dette må man ha ett visst antall personer som inngår i beredskapsstyrken knyttet til en gitt stasjon.

For stasjoner med krav til vaktberedskap, som gjelder Raglamyr, Vea og Skudenes består stasjonens beredskapsstyrke av; summen av mannskap på vakt ganger 4 (pga. firedelt vaktordning.) For heltidsstasjonene Raglamyr og Vea er det i tillegg én fast reserve på vakt for å dekke opp ved fravær.

8.2. Vaktberedskap

Iht. brann- og redningsvesenforskriften skal brann- og redningsvesenets beredskapsstyrke være organisert i en vaktberedskap ut fra antall innbyggere i det største tettstedet i ansvarsområdet og ha tilstrekkelig beredskap etter risiko- og sårbarhetsanalysen, beredskapsanalysen og kravet til utrykningstid.

Dette er forhold som er kartlagt i Beredskapsanalyse del 1 - stasjonsstruktur og danner av grunnlaget for selve stasjonsstrukturen. I tillegg legges tidligere vedtak og selskapsavtale til grunn at Raglamyr og Vea stasjon skal opprettes.

Som tabellen i kapittel 8.4 organisering av beredskapsstyrke og vaktberedskap viser, stilles det ikke grunnkrav til vaktberedskap på stasjonene utenom Raglamyr, Vea og Skudeneshavn. Selv om det ikke stilles forskriftskrav om vaktberedskap for alle stasjoner, er det likevel krav om tilstrekkelig oppmøte ved hendelser, og forskriften legger opp til at brann- og redningsvesenet, gjennom risiko- og sårbarhetsanalyse skal avdekke ytterligere behov.

Etter en kartlegging av risiko- og sårbarhet for de enkelte stasjonene kommer det frem at beredskapen ved flere deltidstasjoner er sårbar (spesielt på dagtid), og det er behov for å vurdere tiltak for å sikre oppmøte og tilstrekkelig forutsigbarhet i håndtering av hendelser.

Følgende punkter danner utgangspunktet for å vurdere vaktberedskap/andre tiltak utover grunnkrav i lov og forskrift.

- Sikre forutsigbarhet og kompetanse i håndtering av hendelser.
- flere regioner har stor pendleraktivitet og det er få mannskaper tilgjengelig på dagtid/hverdager.
- det er en trend i at mannskap skjærer fritid i større grad enn tidligere, noe som medfører en høyere terskel for å rykke ut på alarm.
- det er, uavhengig av regioner, som regel utfordringer med spesielle deler av året som høytider og ferier.
- det er sårbart i enkelte regioner som følge av mangel på spesifikk kompetanse. I noen regioner er det få mannskap med klasse C-sertifikat, andre steder kan det være vanskelig å få tilstrekkelig med røykdykkerkompetanse eller utrykningsledere.

For å imøtekomme sårbarheten vurderes følgende tiltak som nødvendige:

Utvide ordningen med utrykningsledere på stasjoner som ikke har dette i dag.

Denne løsningen bidrar til å sikre et minimum av oppmøte hele døgnet, i tillegg til andre fordeler, som forhøyet kompetanse, ledelse fra første del av innsatsen m.m. Dette er en ordning enkelte av eierkommunene hadde før oppstarten av Hbr iks og følgelig finnes enda. Der det er hensiktsmessig og innenfor krav om utrykningstid, vil utrykningsledervakt gjelde for mer enn én stasjon. På

stasjonene som i dag ikke har denne vakten, anbefales det å innføres. På de stasjonene som i dag har denne utrykningsledervakt på kveld/natt, anbefales det å innføre døgnvakt.

Vurdere behov for vaktberedskap på ytterligere funksjoner/deler av mannskap for å sikre oppmøte i sårbare tidsrom. Denne vurderingen gjøres fortløpende og individuelt for hver stasjon i den daglige driften.

Det har vært, og er, ulike løsninger for dette i de ulike områdene. Noe av dette har bakgrunn i ulikt behov, men også ulik prioritering og økonomiske vurderinger. Dette vil være viktig å ha fokus på, men sees på som en problemstilling som omhandler drift. Løsningen som velges må basere seg på det faktiske behovet på den enkelte stasjon.

Aksdal stasjon har per i dag helgevakt for å sikre oppmøte. Denne anbefales å fjernes basert på samme argumentasjon som for andre stasjoner. I tillegg vil et eventuelt behov dekkes av Raglamyr.

8.3. Ledelse under innsats (tidligere overordnet vakt)

Brann- og redningsvesenet skal ha eller være omfattet av en overordnet vaktberedskap slik at myndigheten til lederen av brann- og redningsvesenet ivaretas under innsats. Overordnet vaktberedskap er særskilt kvalifisert personell i egen vaktordning, jf. forskriften § 44, som skal kunne lede samtidig innsats på flere hendelsessteder. Denne vaktordningen har i dag blitt ivaretatt av to nivå av vaktordninger, kjent som «09 – brannsjefsvakt» og «01 – innsatsleder brann».

Brannsjefsvakten har dekket hele dekningsområdet, mens innsatsleder brann har dekket områdene øst, midt og vest, og har følgelig vært dekket av tre samtidige vakter.

Som for alle andre vurderinger som tas, må også denne vurderingen sees opp mot hvordan Hbr iks er organisert i dag. Det geografiske dekningsområdet har blitt og blir betydelig mindre etter at både Etne og Suldal⁹ kommune går ut av samarbeidet.

Følgende prinsipper er brukt i vurderingen:

- Det må være ledelse på enhver hendelse fra alarm til normalisering.
- Taktisk og strategisk nivå på enhver hendelse skal være ivaretatt.
- Det må være mulig å holde et høyt kompetansenivå på alle ledernivå. Det må derfor være et erfaringsgrunnlag for alle funksjoner og det må være mulig å øve regelmessig.

Figuren under viser anbefalt løsning som hensyntar prinsippene nevnt ovenfor. Lokal utrykningsledelse sikrer ledelse tidlig på skadestedet, innsatsleder sentralt lokalisert for å bistå ved de fleste hendelser, samt vakthavende brannsjef som kan lede/bistå ved alvorlige hendelser eller viktige beslutninger. De ulike nivåene stiller ulike krav til kompetanse.

Figur 5 Ledelsesnivå i Hbr

⁹ Suldal kommune må selv vurdere hvordan de skal oppfylle kravene som stilles i lov- og forskrift etter sin uttreden av Hbr iks.

8.3.1. Geografisk plassering av de ulike lederfunksjonene

Utrykningsleder

Utrykningsledere vil være tilknyttet de enkelte stasjonene som vist i tabell i kapittel 8.4. Dette kommer av grunnkrav om utrykningstid i lov- og forskrift. I beredskapsanalysen foreslås ytterligere styrkning av denne funksjonen, bl.a. med at det etableres ved de stasjoner som ikke har dette nå og at det for Vindafjord økes til å dekke hele døgnet.

Innsatsleder brann

Det stilles ikke krav om utrykningstid i lov- og forskrift på dette ledelsesnivået.

Følgende punkter danner utgangspunktet for å vurdere at innsatsledervakten plasseres på Raglamyr stasjon i rullerende døgnberedskap:

- Hbr's geografiske dekningsområde vil etter 1.6.2023 være betydelig mindre enn før i tillegg til at det vil bli en reduksjon av hendelser i den østre delen av iks`et, og forutsetningen for å dele opp funksjonen i flere områder anses ikke lenger å være til stede.
- For å sikre høy kvalitet i tjenesten er det viktig at IL-funksjonen plasseres på personell som har hovedstilling i beredskapen, samt at det i stillingen er avsatt tid/ressurser til å drive kontinuerlig kompetanseheving.
- Dette sikrer en nærhet til de øvrige heltidsmannskapene, både på Raglamyr og Vea, samt resterende heltidspersonell på Raglamyr.
- Kort utrykningstid. Det er vurdert som mest hensiktsmessig å plassere denne sentralt i distriktet for å dekke de tettest befolkede områdene og dermed ha kort kjørevei til de fleste hendelsene.
- Det er økonomisk gunstig at utrykninger gjennomføres i arbeidstiden, i motsetning til andre alternativer der utrykninger lønnes med overtid.
- Det forutsetter at det lages oppsett/instruks på hvordan dette skal løses rent praktisk etter etablering av de døgnkasernerte stasjonene. Eksempelvis kan det være aktuelt at det legges opp til at reservepersonell fra Vea stasjon sideforflyttes til Raglamyr ved behov og at UL fra Vea eller IL Haugesund brannstasjon bistår ved hendelser i Raglamyr stasjonsområde. Dette vil være løsninger som ikke vil være kostnadsdrivende for Hbr.

Fordelen med overnevnte punkter veies høyere enn ulempen/sårbarheten med at det i noen hendelser kan være en rollekonflikt for utrykningsleder der den også skal være innsatsleder brann. Det kan etableres løsninger for å redusere hvor ofte denne rollekonflikten vil oppstå.

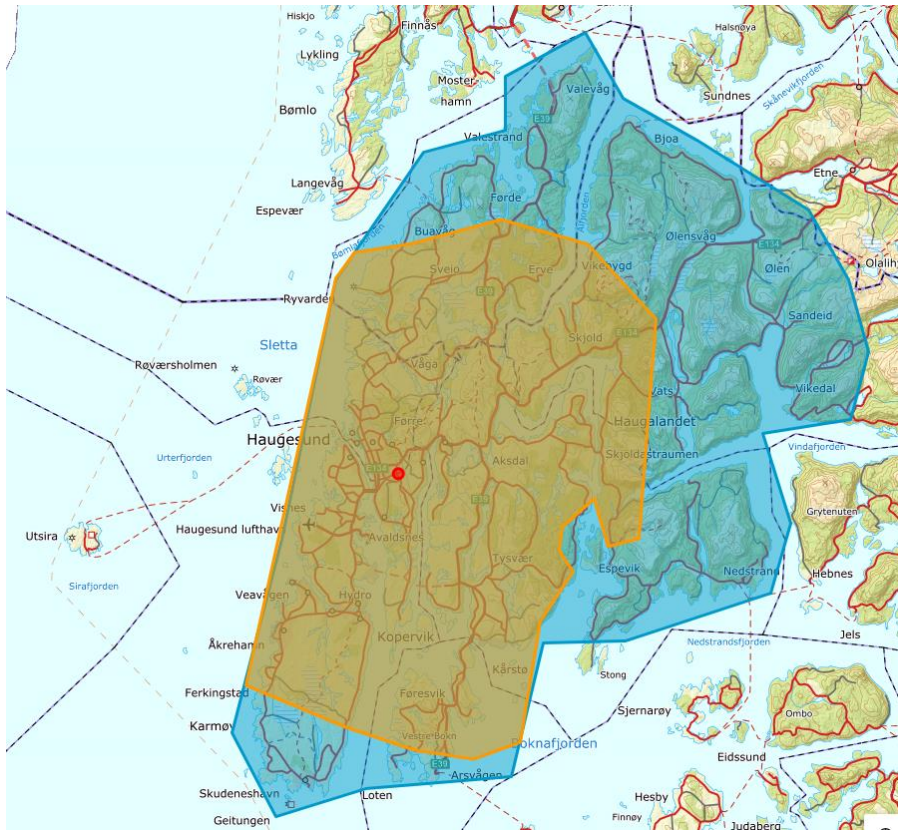
Vakthavende brannsjef

Det stilles ikke krav om utrykningstid i lov- og forskrift på dette ledelsesnivået.

Funksjonen er tenkt å ivareta ledelse ved større hendelser og være en støtte for ledelsesnivåene under seg. Det stilles ikke krav til plassering av funksjonen. Det kan også være aktuelt at funksjonen overtar/bistår i IL-rollen for de hendelser som skjer i Raglamyrs stasjonsområde om det skulle være personellmangel.

8.3.2. Dekningsområde fra beredskapssenter Raglamyr

Figuren under viser dekningsområdet til innsatsleder brann fra beredskapssenter på Raglamyr. Det stilles ikke krav om utrykningstid i lov- og forskrift på dette ledelsesnivået.

Figur 6 - Dekningsområde for 01-innsatsledervakt beredskapssenter Raglamyr - Oransje 30 min, blå 60 min.

8.4. Organisering av beredskapsstyrke og vaktberedskap

Stasjon	Krav tall mannskap	Totalt antall mannskap	Grunnkrav vakt- beredskap	Utrykningsle dervakt	Innsatsleder brann	Vakthavende brannsjef
Bokn	3+1	16 (fra 18)	Deltid uten vaktordning	Utrykningsleder	Felles	Felles
Aksdal	3+1	16	Deltid uten vaktordning	Felles Raglamyr		
Nedstrand	3+1	16	Deltid uten vaktordning	Utrykningsleder		
Raglamyr ¹⁰	3+1 (+1)	20	Døgnkasertering	Utrykningsleder		
Vea ¹¹	4+1 (+1)	24	Døgnkasertering	Utrykningsleder		
Skudenes	3+1	16	Deltid med vaktordning	Utrykningsleder		
Sveio	3+1	14 (fra 16)	Deltid uten vaktordning	Felles utrykningsleder		
Førde	3+1	14 (fra 16)	Deltid uten vaktordning			
Utsira ¹²	3+1	16	-	-		
Skjold	3+1	12	Deltid uten vaktordning	Utrykningsleder		
Ølen	3+1	16	Deltid uten vaktordning	Utrykningsleder		
Sandeid	3+1	16	Deltid uten vaktordning	Utrykningsleder		
Sand	3+1	16 (20) ¹³	Deltid uten vaktordning	Utrykningsleder		
Suldalsosen	3+1	12	Deltid uten vaktordning	Utrykningsleder		
Jelsa	3+1	16 (fra 10)	Deltid uten vaktordning	Utrykningsleder		

¹⁰ Minimumsbemanning på Raglamyr er 3 + 1. Det er i tillegg én fast reserve på vakt for å dekke opp ved fravær.

¹¹ Minimumsbemanning på Vea vil være 4 + 1, da det fra kommunens side ligger inne forutsetning om tankbilberedskap i byggesak. Det er i tillegg én fast reserve på vakt for å dekke opp ved fravær.

¹² Utsira har dispensasjon fra krav om grunnutdanning og vil derfor ikke kunne utdanne utrykningsledere. Det må vurderes på senere tidspunkt om denne tilnærmingen bør endres.

¹³ Dukket opp opplysninger om at tankbil i Sand er brukt i prosjektering av bygg, og at det dermed skal være økning av bemanningen ved Sand stasjon. Dette bør Suldal kommune følge opp som eget brannvesen, da denne informasjon kom for sent frem for å kunne følges opp av Hbr.

9. KOMPETANSE

Mannskap og ledelse må ha tilstrekkelig kompetanse for å kunne utføre de oppgavene som brann- og redningsvesenet er pålagt som følge av lov og forskrift. ROS- og beredskapsanalyse vil kunne stille ytterligere krav til kompetanse utover dette. Arbeidsmiljøloven og internkontrollforskriften stiller krav til at arbeidstakere skal få tilstrekkelig med opplæring og øvelser til å utføre lovpålagte oppgaver på en forsvarlig måte. Vegtrafikkloven stiller krav til førerkort.

Det er tjenestenivået på den enkelte stasjon som blir førende for hvilken kompetanse mannskapet skal ha. Som tabellen for tjenestenivået viser, skal de alle stasjonene ha de grunnleggende tjenestene. De andre tjenestene er lagt på til stasjonene etter prinsippene beskrevet tidligere.

Dette vil si at alle stasjoner som et utgangspunkt skal ha grunnleggende og nødvendige kompetanse, mens stasjoner med utvida tjenester trenger mer spesialisert kompetanse.

I tillegg til at tjenestene fører med seg krav til kompetanse, finnes det andre kompetansekrav knyttet til funksjon. Eksempel på slik funksjon kan være sjåfører og ledere. Disse må nødvendigvis ha utdanning, sertifikat og øvelser som er tilpasset deres funksjon. Dette kravet følger funksjonen og kommer som tillegg til det grunnleggende og utvida kompetansebehov som gjelder for tjenestenivået.

Et av prinsippene som gjelder for valg av tjenestenivå er at de nye heltidsstasjonene på Raglamyr og Veia vil ha flere tjenester med utvida kompetansekrav. Disse stasjonene vil være organisert med døgnkontinuerlig vaktberedskap og mannskapene på stasjonen vil da ha mulighet for opplæring og øvelse i løpet av arbeidstiden. Dette skiller seg fra deltidsstasjoner uten vaktordning, hvor mannskap må «kjøpes fri» fra hovedarbeidsgiver for å ta utdanning. I tillegg vil mannskap få betaling time for time under øvelser.

Krav om antall mannskaper som innehar hvilken kompetanse vil variere mellom stasjonene avhengig av tjenestenivå, organisering og utstyr. Formålet vil være at vi har tilstrekkelig antall mannskaper med nødvendig kompetanse for å sikre oppmøte på hendelsene. Her vil det være flere mulige løsninger som kan velges.

Det stilles krav til at brann- og redningsvesenet skal utarbeide en egen kompetanseplan som sikrer at alle ansatte har nødvendig kompetanse. Hbr må revidere nåværende kompetanseplan for å tilpasses føringene gitt i beredskapsanalysen.

9.1. Utdanning og kurs

Med utdanning og kurs menes både grunnutdanningene alle mannskaper må gjennom via Norges brannskole, men også relevante kurs som kommer frem av risiko og sårbarhet, beredskapsanalyse og HMS-krav.

Utdanning i regi av NBSK er inne i en periode med store endringer. Nytt utdanningsløp og læreplaner skal innføres i løpet av de neste årene Dette er noe vi må forholde oss til uavhengig av beredskapsanalysen. Det vil i tillegg føre med seg endringer at Hbr går fra stort sett å være organisert med deltidspersonell til å få to stasjoner med heltidspersonell. Her ligger det an til å bli stor forskjell i utdanningsløp.

9.1.1. Utdanningskrav knyttet til tjenestenivået

Tabellen under viser nåværende krav til utdanning som følger lov- og forskrift. Det må videre utredes hvilken internopplæring som skal ligge til grunn for de ulike tjenestene. Dette må komme tydelig frem i kompetanseplanen.

Tjeneste	Type utdanning/kurs	Timeantall
Brann & redning	Grunnkurs deltid/heltid ¹⁴	ca. 190 timer
Røykdykk nivå 0	E- læring – røykdykkerkurs Grunnkurs deltid tilleggsmodule Modul A - Internt røykdykkerkurs - 40 timer	2 timer 40 timer
Røykdykk nivå 1 (og 2):	E- læring – røykdykkerkurs Grunnkurs deltid tilleggsmodule Modul A - Internt røykdykkerkurs - 40 timer	2 timer 40 timer
Akutthjelper	Akutthjelper grunnkurs	6 timer
Tunell	Grunnkurs deltid tilleggsmodule Modul B – Tunell	15 timer
Ekstremvær	Ikke tilgjengelig/internopplæring	-
Utvilda skog/lyngbrann	Ikke tilgjengelig/internopplæring	-
Akutt forurensning	Grunnkurs Akutt forurensning Teiglederkurs, Akutt forurensning Skadestedslederkurs, akutt forurensning	16 timer 29 timer 27 timer
Tungredning	Ikke tilgjengelig/internopplæring	-
Dyreredning	Grunnkurs deltid tilleggsmodule F	10 timer
Overflateredning	E- læring overflateredning Grunnkurs deltid tilleggsmodule Modul E – Overflateredning -	15 timer
PLIVO	E-læring	2 timer

9.1.2. Utdanningskrav knyttet til funksjoner

Utover utdanning og kurser som kreves for å ivareta tjenestenivået, vil det være enkelte funksjoner med egne utdanningskrav.

Utrykningsleder, innsatsleder brann og brannsjefens overordnede vakt.

Disse har ulike krav til kompetanse som følger av brann- og redningsvesenetsforskriften §41, 42, 44 og 45. Dette må igjen utredes ytterligere i kompetanseplanen.

¹⁴ Det er ikke avklart med NBSK/DSB hvordan kompetansekravene til mannskap som skal gå fra stilling som deltid til heltid blir. Dette må utredes videre.

9.2. Sertifikater

Krav til sertifikater og førerkort henger sammen med føringer gitt kapittel 1 – utstyr og kjøretøy. Det må være et tilstrekkelig antall mannskaper på den enkelte stasjon som kan betjene de ulike kjøretøyene. Det stilles ikke konkrete krav til hvilke kjøretøy som velges hvor, men type kjøretøy skal følge en kravspesifikasjon som ivaretar den enkelte tjenesten. Dette åpner for endringer av sammensetningen av kjøretøy og igjen sertifikater. Eksempelvis vil det ikke være krav til førerkort klasse C, dersom det ikke finnes tunge kjøretøy på en stasjon.

9.2.1. Type sertifikater i Hbr iks.

Betegnelse	Type kjøretøy
Klasse B	Lette kjøretøy inntil 3500 kg
Klasse BE/B96	Tilhenger lett kjøretøy
Klasse C	Tunge kjøretøy
Klasse 160	Utrykningskjøretøy
Båtførerbevis/fritidsskipper ¹⁵	Båt

9.3. Øvelse

Brann- og redningsvesenet har et omfattende tjenestetilbud som skal levers. Dette gjelder ikke kun for Hbr iks, men også på nasjonalt nivå. Det er noe som stadig har vært i utvikling, og vi er ute på flere typer hendelser enn hva som var tilfellet tidligere. Det har i tillegg skjedd endringer på krav til HMS og at oppgavene utføres på en profesjonell måte. For grunnutdanningen er dette noe som er tatt tak i og nye nasjonale utdanningsløp står nå på trappene. Det ligger an til krav om yrkesutdanning for å jobbe i et heltidsbrannvesen, hvor det tidligere var krav om et 8-ukers kurs.

Lignende krav til kompetanse gjenspeiles ikke av øvelsesoppsettet i Hbr. Det er forskjell på hvor mange timer de enkelte mannskapene øver, der de med færrest timer kun har rundt 3 timer øvelse i måneden. Dette er for lite til å dekke spennet av oppgaver som skal kunne håndteres. Sammenligner vi dette med hvordan heltidsbrannvesen øver, så kan det være snakk om 20 timer øvelse per måned. I tillegg vil heltidsmannskap ha flere hendelser å dra erfaring fra enn det deltidsmannskaper ofte får. Det stilles like krav til håndtering av en hendelse uavhengig av om den håndteres av en heltids- eller en deltidstasjon.

9.3.1. Øvelser per tjenestenivå

På lik linje som for utdanning vil øvelsesoppsettet følge tjenestenivået på stasjonene.

De grunnleggende tjenestene inneholder hele hendelsesspekteret og kompetansebehovet blir deretter. Mannskapene må kunne «litt» av alt og det er behov for økt antall øvelsestimer for dekke dette. Det er foretatt en gjennomgang av de enkelte øvingspunktene og oppgavene som følger den enkelte tjeneste for å underbygge dette. Denne gjennomgang må innarbeides i kompetanseplanen og øvelsesoppsettet.

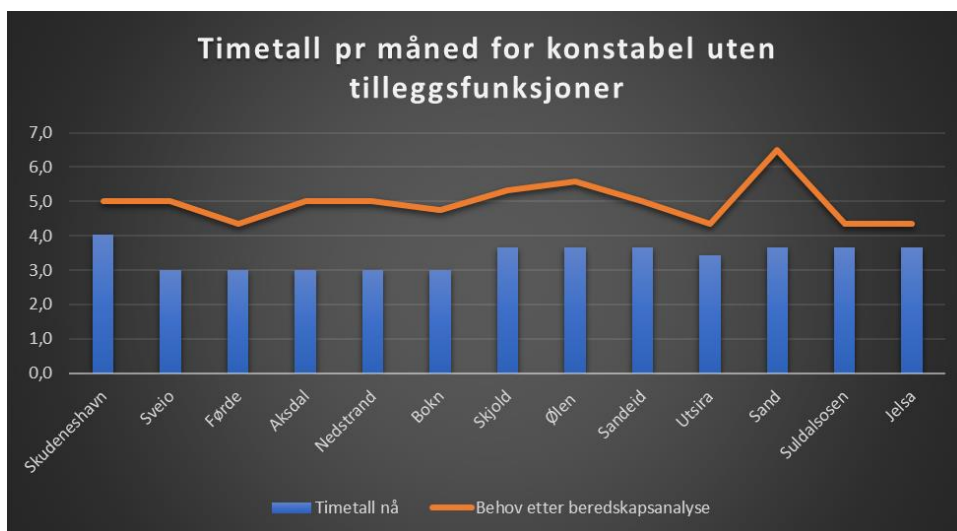
Tjenester som krever utvida kompetanse, må øves i disse spesifikt og i et større omfang enn det grunnleggende nivået som alle stasjoner skal ha.

Mangfoldet av type hendelser det forventes at brannmannskapene skal løses øker for hvert år, og det pågår ulike prosjekt i DSB rundt dette i tillegg til at det er satt i gang arbeid med ny stortingsmelding for brann. Øvelsestimetallet har for de fleste brannvesen stått stille i tiår uten at det er tatt høyde for nye oppgaver og forventninger som er lagt til brannvesenet. Andre nødetater

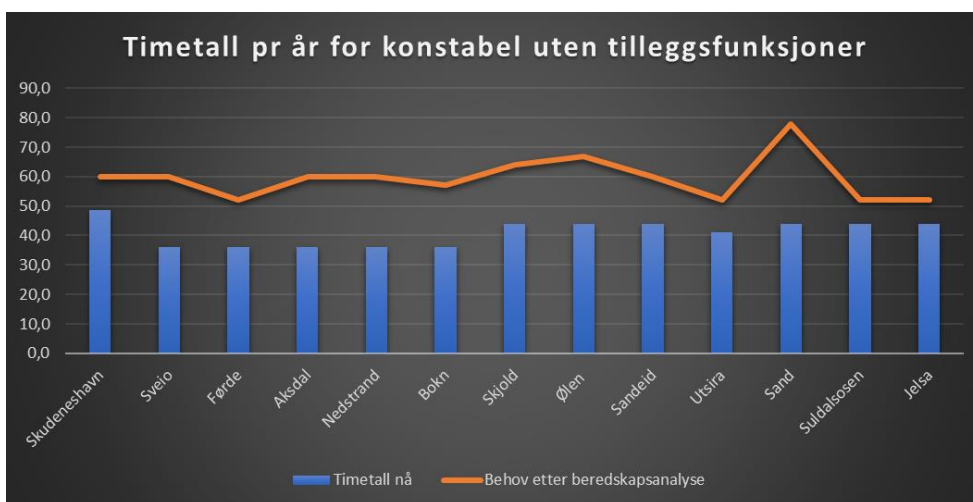
¹⁵ Det er stilt spørsmål med hvilket sertifikat som er påkrevd for å føre båt i en arbeidssituasjon. Avventer svar fra Sjøfartsdirektoratet. Dersom fritidsskipper kreves, innebærer det stor økning i kostnad.

sentraliserer i større og større grad og brann er den siste lokale beredskap. I utarbeidelsen av denne beredskapsanalysen er det sett på behov for øvelsestimer basert på risiko, og det legges opp til en økning av timetall for å hente inn dette etterslepet. De mannskaper som har lavest timetall nå har 36 timer i året, der alle disse timene er satt av til øvelser for å vedlikeholde nødvendig kompetanse. Timer for utrykninger kommer i tillegg. I denne beredskapsanalysen anbefales en økning på 1-2 timer ekstra i måneden pr ansatt.

Figurene under viser antall øvelsestimer per ansatt per måned og år. Søyler viser dagens oppsett, mens oransje graf viser nytt oppsett. Heltidsstasjonene Raglamyr og Veia er ikke tatt med i tabellen. Øvelsesoppsettet knytte til disse stasjonene må utredes videre.

Figur 7 - Øvelsestimer per måned

Figur 8 - Øvelsestimer per år.

9.3.2. Øvelse per funksjon

Ledere på de ulike nivåene og sjåførere m.m. må ha tilstrekkelige antall øvelsestimer i tillegg til øvelser som følger tjenestene.

Eksempler på funksjon og timeantall:

- det legges opp til at UL skal ha 6 timer mer enn brannkonstablene uten tilleggsfunksjon.
- det legges opp til at sjåførere skal ha 5 timer mer enn brannkonstablene uten tilleggsfunksjon.

10. UTSTYR OG KJØRETØY

Et brann- og redningsvesen skal håndtere et stort spenn av oppgaver, noe både de dimensjonerende hendelsene og tjenestenivået viser. For å håndtere dette på en tilfredsstillende måte, både når det gjelder hendelsen i seg selv, men også at hendelsen skal utføres på en trygg måte for mannskapene, er behovet for både utstyr og kjøretøy omfattende.

Behovet for utstyr og kjøretøy følge prinsippet om tjenestenivået på den enkelte stasjon. Som vist i kapittel 7. inneholder de ulike tjenestene eksempler på utstyr som kan/vil være nødvendig. Disse vil kunne variere noe fra stasjon til stasjon med likt tjenestenivå.

10.1. Utstyr

Det er ikke utarbeidet detaljerte utstyrslistene på den enkelte tjeneste i beredskapsanalysen. En slik beskrivelse må utarbeides i en egen plan for utstyrsbehov som følger prinsippene av beredskapsanalysen.

Utstyrsbehovet vil i all hovedsak være nokså likt sammenlignet dagens organisering. Der det blir endringer er på stasjoner hvor det blir endret tjenestenivå, men med tjenesten «brann og redning» vil fortsatt inneholde det meste av utstyr vi i dag finner på dagens stasjoner. Dette for å kunne håndtere alle typer dagligdagse hendelser. For hendelser der utstyrsbehovet krever mer enn dette, skal det altså kalles ut stasjoner med dette tjenestenivået.

10.1.1. Ressursstasjon

Hbr iks er i dag organisert med to ressursstasjoner, én i Kopervik og én i Ølen. Ressursstasjonene organiseres med utstyr og mannskap som kan rykke ut med utstyr som ikke er tidskritisk for førsteinnsatsen. Dette gjør igjen at vi slipper å ha samme type utstyr på flere stasjoner enn nødvendig. Etter planen skal beredskapssenteret på Raglamyr overta funksjonen fra Kopervik stasjon.

Det er siden oppstarten i 2018 skjedd store endringer i selskapsstrukturen. Det som har størst innvirkning på organiseringen ressursstasjoner er at kommunene Etne og Suldal¹⁶ har trukket seg fra selskapet. Dette gjør at selskapets geografiske dekningsområde har blitt mindre, noe som gjør det naturlig å vurdere behovet for to stasjoner.

Det vil være nok kapasitet på beredskapssenteret på Raglamyr til å ha tilstrekkelig med utstyr og kjøretøy for å ivareta tjenesten. Mannskap vil være i heltidsstillinger og følgelig kunne utføre flere arbeidsoppgaver i løpet av arbeidsdagen.

Ressurssituasjonen og funksjonen vil binde opp mannskaper når de rykker ut på hendelser. Det bør utredes ytterligere hvilke konsekvenser dette har for beredskapen som er igjen. Eksempler på løsning kan være å sideforflytte mannskap fra Veia stasjon, kalle inn ekstra frimannskap, kalle inn mannskaper fra deltidsstasjoner, bruke dagtidsansatte til hendelser på dagtid osv.

¹⁶ Suldal trer formelt ut av Hbr iks 1.6.2023 og må vurdere hvorvidt en tilsvarende funksjon skal etableres på egenhånd.

10.2. Kjøretøy

På samme måte som for utstyr vil valg og plassering av kjøretøy som hovedregel følge tjenestenivået på den enkelte stasjon. Det er valgt å ikke beskrive noen detaljerte oversikter over hva som plasseres hvor, da det av ulike årsaker kan være nødvendig å gjøre justeringer. I stedet er det valgt å fokusere på funksjonsbeskrivelse, for så på et senere tidspunkt utarbeide kravspesifikasjoner iht. nødvendig funksjon.

Kjøretøy har som formål å;

1. Transportere personell til skadested
2. Transportere nødvendig utstyr til skadested

Andre forhold som spiller inn i valg av kjøretøy er hensynet til tunge og lette kjøretøy. En tankbil vil nødvendigvis være tung, pga. påkrevd lastekapasitet, mens en fremskutt enhet som har som formål å frakte et mindre antall mannskaper og mindre mengde utstyr kan gjerne være lett.

Dette får igjen innvirkning på krav til kompetanse og mer spesifikt sertifikater. Tunge kjøretøy krever førerkort klasse C. Dette er en kompetanse som få av de vi rekrutterer har fra før, og vi må følgelig utdanne mannskap for å tilfredsstillе kravene. Det er en betydelig kostnad knyttet til dette. Lette kjøretøy krever førerkort klasse B. Det er et krav at alle som starter i brannvesenet innehar førerkort klasse B og det finnes ingen utfordringer knyttet til rekruttering når det gjelder dette.

Ut fra formålet beskrevet over er det satt noen krav til kapasitet:

- Transport av personell: Minimum 10 sitteplasser fordelt på kjøretøyene.
- Transport av utstyr: Må tilrettelegges for å tilfredsstillе krav til tjenestenivå.

Vi har videre vurdert hvilke tjenester som kan ha direkte innvirkning på valg av kjøretøy. Her er det i hovedsak to skiller.

1. *Stasjoner med tjenesten røykdykking nivå 1 (-2) må ha egnet kjøretøy for å tilfredsstillе krav til røykdykkerinnsats¹⁷.*

Eksempler på sammensetning av egne kjøretøy på stasjon:

Eks 1: brannbil og fremskutt enhet/transportenhet

Eks 2: tankbil og fremskutt enhet/transportenhet

2. *Stasjoner uten tjenesten røykdykking nivå 1 (-2) kan ha lette biler forutsatt at det grunnleggende behovet for frakt av mannskap og utstyr dekkes.*

Eksempler på sammensetning av egne kjøretøy på stasjon:

Eks 1: 2 transportenheter og fremskutt enhet

Eks 2: brannbil og fremskutt enhet

¹⁷ Røykdykkerveiledningen angir at 2000 liter vann regnes som tilstrekkelig vannkilde for at en kortvarig førsteinnsats kan iverksettes. Dvs. at egne kjøretøy må ha denne vannkapasiteten på én/flere biler. Dette løses per i dag med en mannskapsbil/tankbil. Dersom dette i fremtiden kan ivaretas av lette biler er det også en mulighet.

10.2.1. Ulike kjøretøy

Hbr iks disponerer i dag en mengde ulike kjøretøy. Under følger en beskrivelse av kjøretøy Hbr i dag disponerer.

Brannbil/mannskapsbil: Kjøretøyet som i dag er mest utbredt og fungerer både til å transportere mannskap og utstyr. Ivaretar i de aller fleste tilfeller kravene som stilles til røykdykkerinnsats nivå 1 (og 2). Krever førerkort klasse C.

Fremskutt enhet: Lett bil med mindre mengde utstyr og plass til flere mannskap, som regel 4-5. Krever førerkort klasse B.

Transportenhet: Bil som i hovedsak er ment til å transportere enten mannskap eller kjøretøy. Krever førerkort klasse B.

Tankbil: Tankbil plasseres strategisk etter behov. Det anbefales at det utredes ytterligere ut fra slokkevannkapasitet i den enkelte kommune. Inntil videre vil eksisterende tankbilberedskap opprettholdes som den er i dag. Når Raglamyr og Veia etableres må dette hensyntas spesifikt. Krever førerkort klasse C.

Ressursbil: Ressursbil vil være tilknyttet ressursstasjonen. Ressursbilen må ha lastekapasitet nok til å dekke utstyrsbehovet som er tiltenkt denne funksjonen. Krever førerkort klasse C1.

Dusjvogn: Plassert i tilknytning ressursstasjon og ressursbil. Krever førerkort klasse BE.

Møteromsvogn: Brukes på langvarige hendelser og som ILKO eller pause/spisevogn.

Andre tilhengere: Det står i dag ulike tilhengere rundt om i distriktet. Disse kan brukes i hovedsak til å frakte utstyr. Krever førerkort klasse BE.

Lederbiler: Biler som følger ledere i vaktordning. Vil i mange tilfeller være enkeltstående biler, men kan der det er naturlig inngå i summen av kjøretøy tilknyttet enkeltstasjoner. Krever førerkort klasse B.

Høydemateriell: Høydemateriell er i dag plassert på Kopervik brannstasjon. Det er ikke avdekket i analyse av de dimensjonerende hendelsene å være nødvendig. Det er likevel et godt arbeidsverktøy. Det må vurderes behov, alternativ og eventuell plassering når denne nærmer seg maksdato. Krever førerkort klasse C.

ATV/UTV: Plasseres strategisk etter nærmere vurdering, men må som andre kjøretøy sees opp mot tjenestenivå. Krever førerkort klasse B / T

Båt: Hbr har per i dag flere lettbåter plassert på ulike stasjoner. Det er ikke avdekket i analyse av de dimensjonerende hendelsene å være nødvendig. Det er likevel et godt arbeidsverktøy, og det er en forventning blant innbyggerne at brannvesenet også her skal yte beredskap. Det må vurderes behov, alternativ og eventuell plassering når denne nærmer seg maksdato. Det har over en tid pågått et prosjekt i Hbr for å vurdere gode løsninger rundt dette, og det anbefales at dette arbeidet slutføres i etterkant av beredskapsanalysen da det er for mange uavklarte faktorer som kan påvirke løsningene. Sjøfartsdirektoratet er her også forespurt for hvilke kompetansekrav som er gjeldende for personell i brannvesenet, og de har enda ikke svart ut dette.

10.2.2. Plassering av kjøretøy

Det er valgt å ikke beskrive noen detaljerte oversikter over hva som plasseres hvor, da det av ulike årsaker kan være nødvendig å gjøre justeringer. Plasseringen av de ulike type kjøretøyene vil likevel henge sammen med tjenestenivået som beskrevet i 10.2. Det er redegjort for at stasjoner uten den utvida tjenesten Røykdykk nivå 1 (og 2) *kan* bruke flere lette kjøretøy i stedet for tung.

Dette vil i så tilfelle gjelde stasjonene:

- Bokn
- Førde
- Jelsa
- Sandeid
- Suldalsosen
- Utsira

Det forutsettes at det er mulig å ivareta det øvrige tjenestenivået på stasjonene. Mulige løsninger må utredes ytterligere der en kost/nytte-vurdering av tiltaket vil være av vesentlig betydning. I tillegg må det poengteres at kjøretøyparken til Hbr iks i dag består av flere tunge kjøretøy som har betydelig levetid igjen.

VEDLEGG

Vedlegg A – Analyse av dimensjonerende hendelser